

DIRECTOR:

Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
LAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR:

Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Nedreptatea rămâne

Din mila tardivă a Parlamentului, țara are, sfârșit, buget. Știm, prin urmare, ce pâine vom mânca un an de zile. Pe hârtie cel puțin; că realitatea... o vom vedea.

Nu cunoaștem încă înfățișarea definitivă a acestei blagoslovite pâini naționale. Nu știm toate resăturile de amănunt pe care i-le-a dat mâna vădită a aleșilor națiunii. E sigur însă, că ele nu au atins decât coaja. În mare și în total, ea a ieșit așa cum a băgat-o în cuptor guvernul, în urma proiectelor sale. — Ajunge însă atât, intruca să putem face de pe acum câteva județuri și socoteli bătătoare la ochi.

Pâinea e mai mare decât cea din anul trecut. Bucuria funcționarilor cari speră, cu toții, să-și vadă mai mare felioara ce li-se cuvine. — Bucurie mai ales la instrucție și culte. Aici avem 301.100.000 Lei mai mult decât anul trecut. O sumă destul de frumoasă. Se pot face cu ea multe îndreptări și multe reparații. Căci, firește, și merge gândul fiecăruia: întâia datorie este să faci dreptate celor nedreptățiți și numai din întrece să te apuci de lucruri noi.

Porcând din această judecată, cum nu se poate mai dreaptă și mai firească, am privit cu mare bucurie sporul de buget acordat ministerului instrucției și cultelor. Eram siguri că, în sfârșit, se va face dreptate clerului. El fusese nedreptățit sălbatic. Spinarea lui a fost încovoată în curbe speciale. Mizeria în care a căzut prin acest tratament de eschisită sălbătăcie a ajuns eadrechtul insuportabilă.

A recunoscut acest adevăr dureros și guvernul, și parlamentul. S'a spus lămurit de către ei, că acest rău trebuie îndreptat. Când a fost la faptă însă, lucrurile au început a merge ceva mai greu. S'au înființat posturi noi în învățământul primar. Nu mai puțin de 6.538! S'a revăzut, pentru corpul didactic, între altele, plata gradativilor noi începând cu 1 Octombrie 1934. Peste 76 milioane, plus nou, numai la învățământul primar! Bursele pentru învățământul secundar au sporit dela 17.500.000 la suma imensă de 50.000.000 Lei! — Toate bune și frumoase. Iubim școala. Pentru ea am jertfit, în trecut, tot ce biată am avut. Și aplaudăm toate jertfele cari se fac pentru înaintarea ei... Atâta numai că, în felul acesta, se topesc într-o clipă cele 300 milioane. Pentru culte, pentru toate împreună, nu rămân din ele decât 5, zi cinci milioane Lei. Deși bisericile încă sunt ale țării. Pentru ea muncesc. Din greu și desinteresat. Și au recunoscut toți, că preoții au fost nedreptățiți. Greu și fără milă. Era deci elementar, ca întâi să faci dreptate. Să pui clerul pe picior de egalitate cu ceilalți funcționari, ștergând curbele speciale și numai după aceea să înființezi școli și gradativilor și burse noi. Așa era cu dreptate. — A recunoscut acest lucru și ministrul finanțelor, care a promis pentru culte încă 25—30 milioane Lei. I-a promis și, credem, îi va da. În buget însă, se pare, nu s'au trecut. Și chiar dacă se vor da, nu ajung. Mai trebuia cam pe atâta pentru a se curma deplin nedreptatea. Și se putea face. Din 300 milioane ajuncea.

Nu s'a făcut dreptate întregă. S'a schițat un gest de înțelegere, pe care ar fi nedrept să nu-l prețuim. Totuși, nedreptatea rămâne. Ea va continua să se simtă greu în punca și, mai ales, în inima preoșimii. Și de astă dată guvernării o socot... a cincina roată la carul țării! — Păcat și pagubb. Căci, astăzi mai ales, această roată este cea mai necesară și cea mai importantă.

Drepturile tinereții

— Gânduri creștine de sfârșit de an școlar —

de Grigore Dascălu

Lumea toată, acum după cădere, e pusă într-unul cel rău. Așa cetim în Cartea Sfântă. Și aceeași este și constatarea la care ne duce experiența individuală și considerații istorico-sociale: tindem din rău în spre mai rău; rui-mur în pejus. Afară de cazul că, singuratici și obște, sunt cărmușii în toate acțiunile lor de comandamentele etice revelate, mai curând ori mai târziu se înstăpânește pe toată linia fărădelegea și haosul.

Firește că în toată vremea au fost și vor fi însă și suflete simțitoare cari, văzând răul, vor dori îndreptarea lui. Pe căi și cu mijloace sugerate de bogăția ori sărăcia intelectuală și morală, vârsta și temperamentul doritorilor de reforme. Tineretul, de sine înțeles, nu poate fi exclus nici el, a limine, din opera de refacere, carea, între altele, reclamă și îndrăzneală, spirit de jertfă și entuziasm pentru idealuri pure: tot atâtea calități cari în primul rând sunt un patrimoniu al tinereții.

Atâta însă nu-i deajuns pentru a da la o parte cărmușorii cărunți ca să le la locul forțe proaspete, dar fragede și necălitate încă în focul luptei pentru formarea personalității proprii de așa ca să poată fi îndrituite la rolul reformării altora. Mirajul posturilor de comandă face pe mulți să uite acest adevăr. Care, totuși, este esențial, când e vorba de a lua asupra-ți răspunderea pentru isbânda unei acțiuni de salvare colectivă dintr'un impas moral-social. Singură diploma de mântuire a unor cursuri superioare și „pleptul de aramă“ plin de exuberanțe juvenile sunt departe de a suplini tot ce este necesar pentru a fi ceea ce se cheamă: bărbat de conducere.

Ne precizăm. Pentru a ocupa un post de comandă în viața socială se recer însușiri speciale. Conducătorul acțiunii catolice germane, Dr. Erich Klausener, asasinat zilele acestea de bandiți hitleriști, le-a prins, în primăvara acestui an, în următoarele:

Dela un șef vrednic de această numire se așteaptă pe drept cuvânt, și înainte de toate, să aibă o concepție clară și comprehensivă. Prin urmare nu ajung cunoștințe de specialitate într-o oarecare breaslă, ori pe oarecare teren redus. Unul ca acesta trebuie să cunoască temeinic toate nevoile mari și arzătoare ale neamului său, ceea ce fără o putere de judecată foarte dezvoltată e cu neputință. Altfel însă năvălind nu va ști să aleagă adevărata cale mântuitoare.

Alta: Nici cele mai fericite idei nu plătesc nimic, dacă tocmai celui dela cărmă îi lipsește voința fermă și neînfrântă, constructivă, irezistibil dirigitoare și în stare să frângă obstacolele.

Dup'aceea: Faptele vieții lui să fie de atari cât mulțimile să-l vadă în lumina eroismului. Va trebui, deci, să fie omul lăpădarilor de sine și a jertfei de fiecare clipă, gata totdeauna să-și pună chiar și viața, dacă așa cer împrejurările. (Dr. Klausener, precum știm, a adus și această supremă jertfă).

În sfârșit: respectul acesta profund conducătorului trebuie să-l merite. Poziții sociale, legături familiare, străluciri efemere, nu înlocuiesc valoarea reală intrinsecă, ce se impune prin sine. La așa ceva însă nu se ajunge decât printr'o strășnică, îndelungată și probată disciplină morală, de imperativele căreia s'a condus și se conduce mai întâiu pe sine cel ce vrea să conducă pe alții cu șanse de isbândă. — Constatare, pe care, într'altă formă, o prinsese și d. Simion Mehedinți, în rândurile-i înțelepte către noua generație: „Nicolodată și nicăiri nu s'a făcut ceva durabil, decât prin idealul moral, de care masa unei națiuni, și chiar bărbații săi de stat nu se pot apropia, decât prin educație religioasă.“

Drepturile tinereții? În lumina celor de mai sus se desprind limpede: muncă serioasă în școală și strădanie fără preget în viața privată spre realizarea idealului moral, zi de zi, în tot ce zice și ce face, cu gândul la ceea ce o să vină la vremea sa. Cu alte cuvinte: Năvala pornirilor juvenile întâiu să treacă prin fillera muncii, a cunoștințelor temeinice, a educației până la treapta culturii și la entitatea de caracter — cum ar zice d. Teofil Săuciu-Săveanu, — și numai după aceea vine rândul urcării la posturile de comandă. Altfel tineretul, în loc să fie o nădejde de mai bine, e o pastose socială de prezent și o amenințare și primejdie pentru viitor. — Quod Deus avertat!

Dare de seamă și apel. Se știe: în 3 Mai 1929, intelectualii români uniți din Alba-Iulia au lansat un Apel în scopul de a pune bază unui fond din care, cu vremea, să ridice o biserică monumentală a Sfintei Uniri în istorica cetate a Unirii noastre religioase. În urma acestui apel s'au adunat cu totul 43.729 Lei.

Pomenim, cu recunoștință și mulțumită, donațiile intrate dela parohille (sumele în Lei în paranteză): Petroșeni (10.140), Miliș (2850), Ileni (1550), Homorod (1267), Oravița (1000), Gherla (850), Mediaș (830), Băgău (687), Dumbrava (530), Turda (520), Strâmba (500), Apol: d. Inginer Victor Mureșan din Cluj (3100), Camera de Industrie și Comerț Cluj (2000) și Banca Auraria, Năsăud (1100). Restul a venit din alte diferite danii, varind între 490—45 Lei.

Cu suma astfel colectată s'a făcut înce-

putul realizării visului celui mare și încă neimplinit: s'a afectat în întregime pentru achitarea imobilului din Piața Mihai Viteazul, nr. 4-5, cumpărat anul acesta cu prețul de 1.100.000 Lei. E cel mai frumos și mai spațios imobil ce se putea câștiga astăzi în plin centru orașului. Pricipătorii sunt de acord cu toții că e cât se poate de potrivit pentru a clădi pe el biserica plănuită.

Până la clădire însă mai sunt greutatea enormă de trecut. Ne lămurim, românește și creștinește: pentru achitarea prețului de cumpărare a fost nevoie să se contracteze un împrumut de 700.000 Lei, replătitibil în termen de 5 ani, cu 7%. Acum: fiind vorba de o realizare atât de graduoasă cum e cea luată în combinație, va fi la mintea oricui, că așa ceva reclamă multe milioane și nu singură parohia, avizată dela primul pas la împrumuturi, va fi în stare să facă acest lucru. *Ne trebuie ajutorul fraților din afară!* Localnicii, pe lângă toate eforturile lor, nu pot da nici măcar necesarul pentru a plăti ratele scadente după datoria contractată. De aceea: *reînoim rugămintea din 1929*, apelând călduros și stăruitor la toți cei buni, din întreg cuprinsul țării, să-și însușească gândul nostru și să ofere, cu inimă română și creștină, pentru lăcașul de închinare ce trebuie să-l ridicăm în proporții vrednice de marea act istoric și ideal religios ce va veșnici în cetatea Unirii cu Roma vârhovnicului Petru.

Contribuțiile, de orice fel ar fi, sunt a se trimite la adresa: Dr. Gregoriu Gherman, avocat, Alba Iulia, str. N. Filipescu 7. (Preot V. Urzică).

Pietate euharistică adânc simțită și intens trăită. Faptele s'au petrecut departe de noi, în Ruanda din Congo Belgian. Adecă: terra missionum, printre negri nu de mult creștinați. Sunt însă așa de sincere și așa de mult grăitoare prin sine însăși aceste instantanee de psihologie copilărește sfântă! Le dăm și noi după agenția „Fides”, ad longam meditationem.

Trebuind, nu de mult, ca un preot din ordinul Părinților Albi să se depărteze pe o vreme dintr'o stațiune misionară într'alta, se trezește c'o scrisorică de câteva rânduri așter-

nute pe hârtie cum a dat Dumnezeu, dar pe care în sfârșit a izbutit s'o descifreze. „Măine n'o să putem veni să-ți ascultăm liturghia, fiind prea departe, dar dac'ai vrea să aduci cu tine Sf. Euharistie, noi ți-am ieși în cale, așa vreo zece, să ne împărtășim...”

Și s'au ținut de cuvânt. La locul indicat de ei îl așteptau, când să treacă pe acolo, zece negri, cari, cât ce l-au văzut că se apropie, au căzut cu toții în genunchi, în așteptarea cuminecării.

Tot atunci s'a întâmplat să treacă, și tot pe acolo, un alt negru, creștin, cu sarcină strașnică în spate. Se uită la cei în genunchiați, vede preotul venind, și, nici una, nici alta, lapadă din spate sarcina, se pune și el în genunchi și se cuminecă apoi, dimpreună cu ceilalți zece. Bucuria lui că se nimerise să nu fie gustat nimic dela miezul nopții! Și bucuria și mirarea celorlalți cari după o scurtă mulțumită se ridică, petrec cu ochii pe cel ce se depărta încovrigat sub povară, și nu se pot stăpâni să nu-și destăinule gândul ce-l frământă: „Văzuși, Părinte, ce om norocos!”

Slăvit să fie Isus Euharisticul, care așa a știut să se înstăpânească asupra minților și inimilor acestor copii în sensul Scripturii!

Praznicul munților Apuseni

— note cu creionul —

de **Sabin G. Truția**

Deși rar, există totuși în viața omenească bucurii și mângăieri sufletești atât de adânci, cari nu se pot exprima și tălcui pe deplin prin vorbe, fie acelea oricât de măiestrite.

De-o astfel de bucurie și mângăiere a fost pătruns, până în cele mai adânci și sensibile fibre, sufletul credincioșilor bisericii noastre, aparținători tractului protopopesc al Huedinului, în zilele de 23 Iunie — 1 Iulie corent, cu ocazia vizitațiunii canonice, săvârșită de *Prea Sfințitul Iuliu*, episcopul Clujului.

Ar fi greu — și peste puțină chiar — să descriu în cadrele unui articol, prezentat publicului cititor sub formă de schiță, praznicul mare, sărbătorit fără întrerupere, în cursul zilelor mai sus menționate. Fac însă

cât se poate hic et nunc, în câteva rânduri grăbite.

Minunate și înălțătoare zile de praznic! Teama unora dintre frați, că în parohia unde vizitația Prea Sfințitului Iuliu se va face în zile de „lucru”, nu prea vor avea credincioși — dată fiind și împrejurarea că mulți dintre ei sunt plecați în diferite părți ale țării — pentru a-și câștiga pâinea de toate zilele s'a dovedit neîntemeiată. Bătrâni cu tineri bărbați și femei, au alergat dela mari depărțări, să asculte cuvântul plin de mângăieri „Celui ce vine întru numele Domnului”.

În ziua de 23 Iunie, ora 5 post meridiană Prea Sfințitul Episcop Iuliu, însoțit de preot canonic Ioan Agârbiceanu, prof. de teologie dr. Emilian Lemenyi, Silviu Popa și de clerici Cosma, Merușiu și Lungu, a sosit în fruntea parohiei Clucea. În fața unei frumoase porți triumf, ridicată în apropierea castelului Goga, aștepta întreg poporul, în frunte cu reprezentanții bisericești și politici. În numele clerului tractual vorbește M. On. George Rusu, protopop on. și notar tractual, dorind Marelui Păstor deplină izbândă în noul drum al mântuirii sufletelor.

De aici Prea Sfințitul Iuliu își continuă drumul triumfal spre biserică într'un car foarte mos împodobit, la care sunt înjugați doisprezece boi. La poarta bisericii Prea Sfințitul Părinte este întâmpinat de către M. On. Iuliu Truția, protopop tractual și paroh în Clucea care, în cuvinte calde și bine tălmăcite, urează Marelui Păstor „bun sosit”.

Cuvintele pline de dulșoie, prin cari răsună punde Prea Sfințitul Părinte, mulțumind pentru caldele manifestări de dragoste, storc lacrimi de bucurie din ochii auditorilor.

A doua zi, după liturgia Arhierescă, săvârșită cu mare solemnitate, Prea Sfințitul Iuliu a rostit o impresionantă predică, îndemnând la statornicia în credință.

Au urmat apoi recepțiile la casa parohială, la cari și-au prezintat omagiile: curtoratul, școala, primăria, clerul tractual, etc. După masă s'a făcut vizitația canonică în filii *Vânători*, iar la cină Prea Sfințitul Iuliu a luat drumul spre *Poeni-Bologa*. Aici, aceeași primire caldă; porți triumfale, buchete de flori

Foia „Unirii”

Puterea iubirii

— Câteva considerații și o pildă elocventă —
de prof. **Leonte Opris**

Mulțimea, ca și individul, își are forța ei fizică și spirituală. Precum în om sufletul e puterea înviorătoare și invincibilă, care-i alimentează și sănătatea trupului, astfel trăinicia unui popor e susținută și alimentată de puterea aceea nevăzută și totuși reală, care face pe individ să-și cunoască bine scopul ultim și să lucreze conform acestui scop și căreia îi zicem dragostea față de Dumnezeu, din care izvorește iubirea față de deaproapele.

Motorul principal al tuturor acțiunilor omenești trebuie să fie puterea imensă a dragostei, fără de care nu se poate lucra și obține rezultate trainice, cel puțin pe teren sufletelesc sau mai bine zis: în școală și biserică.

Astfel toată instrucția în școală, cu deosebire cea catehetică, nu poate produce aceea înviorare în sufletele micilor odrasle, dacă n'are la bază iubirea înflăcărată atât față de Creator cât și față de creaturile sale.

Numai sub vraja iubirii curate se pot obține rezultate mulțumitoare și n'pastorație,

mai ales la orașe, unde toată știința și arta omenească nu mai pot trezi la viață sufletele pustii de viții, materii și curente moderne. Atât e de mare puterea dragostei, încât rezultatele ei nu pot fi legate de timp, de loc sau de spațiu, ci ori unde și oricând e aprins focul sacru al iubirii desinteresate arde cu flacăra atât de puternică, cât trebuie să lumineze și să încălzească sufletele cele mai abătute și chiar înghețate.

Exemple de pastorație cu rezultate sufletești de nedescris se pot avea și azi. În vara trecută, într'o parohie apropiată, un suflet curat de preot înlocuind pe parohul local a știut în vreme scurtă prin slujbe și rugăciuni să-și apropie pe unii credincioși indiferenți în ale sufletului atât de mult, cât n'au pregetat ceasuri întregi și'n toată lucrul de vară să-și plângă timpul pierdut atâta vreme departe de Dumnezeu.

Ce să zic de despărțirea atât de duloasă a acestor credincioși de preotul, care n'are decât le-a aprins în sufletele focul sacru adus de pe vetrele mănăstirilor italiene?! Abia se pot descrie astfel de momente înălțătoare!

Ca pildă vie a atracției, ce-o deprinde asupra copiilor în orele de catehizație, făcută cu dragoste curată, serviască exemplul, ce ni-l dau mulți preoți romano-catolici, în jurul cărora

copiii aleargă cu mic cu mare însoțindu-l afară de școală.

Aceleași rezultate se pot obține pe teren economico-social când se lucrează din îndemnul și sub scutul iubirii față de aproapele. Oare atâtea mizerii, câte bătănie societatea omenească în toate țările, nu ne dau un indiciu că se lucrează tot mai puțin din iubirea de săvârșită față de Dumnezeu, crezându-se, că aceea poate fi înlocuită cu principii mălăiești și sterile, izvorite din umanitarism și altele sisteme moderne de fericire a oamenilor alina pe pământ?! Și'n schimb, ce rezultate uluitoare s'au obținut îndată după creștinarea popoarelor, iar azi câte exemple strălucite ne servesc misionarii răspândiți pe întreg globul pământesc! Ca să se vadă cât de nepotincioși suntem în ajutorarea oamenilor săraci a fi călăuziți de dragostea lui Dumnezeu, fie mi permis a aduce un exemplu foarte dureros din zilele noastre: o femeie văduvă, cofărită de profesie, din cauza mizeriei se adăpostea în contra frigului într'un grajd părăsit, asemenea familiei sfinte. Într'o noapte cu ger mare praznic, fără lemne, foc și lumină biata femeie pătrunsă de frig în toate mărunțiile își sfărtece hainele de pe dânsa, iar cu dinții rupe tot ce găsește până și perina, ce-i servia de căpătâi. A doua zi a fost găsită din întâmplare, țapăn

și popor îmbrăcat în haine de sărbătoare. Iar la *Traniș-Vișag*, cea mai plăcută surpriză a fost un car alegoric, frumos împodobit.

În ziua de 27 Iunie, Prea Sfințitul Părinte vizitează parohiile *Săcuieu-Răchifele*. Drumul prin văgăunile munților, pe o distanță de 15 km., e greu și anevoios. Dar dragostea toate le învinge. Căi mărunței răzbat cu greu prin vadurile repezi, dar toate greutățile au un singur răspuns: „da mihi animas, cetera tolle”!

Timpul se menține frumos. E senin și cald.

Ziua de 28 Iunie este destinată pentru frunțașă parohie *Mărgău*. În seara zilei de 27 Iunie cerul s'a făcut negru ca de catran, iar a doua zi, de-odată cu revărsatul zorilor, a început să ploaie de parcă turna cu găleata. Și totuși, praznicul a reușit pe deplin. „A fost frumos”! spunea Prea Sfințitul Iuliu, privind cu dragoste și bucurie spre mulțimea îmbrăcată în costume pitorești.

„Nu trebuie să ne supărăm pe ploaie, căci și ea e dar dela Dumnezeu”.

Aici — ca și în celelalte parohii — Prea Sfințitul nostru Episcop a avut pentru toți un cuvânt de mângâiere și îmbărbătare; iar la vecernia împreună cu Paraclis a vorbit frumos și captivant p. canonic Ioan Agârbiceanu.

În ziua următoare, sărbătoarea Sfinților Apostoli Petru și Pavel, Prea Sfințitul Iuliu a vizitat parohiile *Bociu și Ciuleni*. Ploaia stăruia cu încăpăținare, dar chiar prin ploaie, cetele de credincioși se scurgeau mereu din satele din jur, pentruca să mărească alaiul și praznicul zilei.

În ziua de 30 Iunie, Prea Sfințitul Părinte a vizitat parohiile *Aluniș și Brăișor*, iar la 1 Iulie, parohiile *Merlaca și Hodiș*. Cler și popor, au răspuns și aici — ca în toate celelalte parohii — cu cea mai caldă manifestare de simpatie și dragoste pentru bunul Arhiepiscop, care, în seara zilei de 1 Iulie, s'a reîntors la reședință, cu sufletul pătruns de mari mângâieri.

Și, acum, post festa, pe dinaintea ochilor mei sufletești se depănă ca într'un film minunatul praznic al satelor noastre.

Revăd banderile de călăreși și cetele de credincioși, îmbrăcați în costume pitorești,

urcând în valuri dese de prin văi, sau coborînd de pe colnice, în sunetul dulos al clopotelor. Și contemplând, ca într'un vis feeric, aceste cete, cari se scurg mereu, în fâlfăirea praporelor, fără să-mi dau seama, buzele mele șoptesc în tremur de emoție: O, mai sunteți? Să nu sece în veci izvorul vostru!

Și ochii mei, îmbetați de vrajă, revăd apoi carele alegorice, minunatele porți triumfale, cărările presărate cu buchete de flori și verdețuri și bisericuțele împodobite cu tot ce satele noastre au avut mai frumos și mai prețios. — Minunate și sfinte zile de praznic!

Buchetele de flori și-au scuturat petalele veștezite și satele au reîntors în monotonia de toate zilele, dar sufletele noastre, înviorate de poveștile Arhiepiscopului, vor păstra de-apururi neștirbită amintirea acestor zile de mare și luminat praznic.

Jubileu scriitoricesc E cel al p. Valeriu Crișan din Șercaia. Insemnează un scurt popas de mângâietoare repriză asupra strădaniilor de un sfert de veac în ogorul scrisurii edificator.

Căci p. Crișan asta a făcut-o încă de acum douăzeci și cinci de ani, când era elev al școlilor din Blaj: a scris mereu la o sumedenie de gazete și periodice de dincoace și de dincolo de Carpați, începând dela „Amicul Tinerimei” din București și până la „Gazeta Făgărașului” pe care o redactează acum. Fără pretenții și fără să stărneasce vâlvă, și-a pus peana în slujba binelui moral pe care și-a ținut de datorință să-l răspândească în zeci și sute de inelări strecurate când și unde numai i-s'a dat prilej. Pe lângă mărunțuri de gazetă, articolașe și articole, are tipărite și câteva lucrări mai mari. Așa: Amintiri din pribegie; Meditații în umbra sf. Crucii; Prea Curata Vergură Maria, mama noastră (după K. Riedl); Pasărea Albastră (după Maeterlinck), și altele.

Talanții căpătați dela Dumnezeu, p. Crișan i-a fructificat cu dobândă mare, în chip pilduitor. — „Unirea” la care deasemeni a lucrat, îi dorește și ea dela Domnul încă mulți ani de viață și stăruință rodnică în brazda în care a trudit și până acum cu toate puterile!

și rece. Cu toatăcă suntem în anul 1934 după Hristos, abia se găsește un om în tot satul, care s'o pună în sicriul căpătat de milă, iar la groapă o însoțesc cel câțiva copii, ce-i adunase de pe drum preotul, ca să-i ducă crucea și praporul până la groapă. — Aceștia suntem, în mare, creștinii de azi!

Pe teren cultural atât de multe sunt exemplele, care ne arată, că orice muncă depusă pe acest teren nu poate porni decât numai din dragoste, cât mă simt dispensat a aduce pilde de natura aceasta. Oricare dintre noi poate înșira fie din viața proprie, fie din activitatea cunoștințelor, exemple dintre cele mai strălucite, cari ne arată, că dragostea, cu care ne comportăm cu credincioșii noștri, aceeași dragoste ne-o aduce și nouă precum și lui Dumnezeu, căruia servim cu toții.

* * *

La 29 Mai a. c. s'a stins într'o casă umilă de pe țărnuț Murășului din apropierea orașului Alba Iulia unul dintre cei mai ilustrii bărbați ai neamului și filii devotați ai bisericii noastre gr. cat., colonelul în retragere *Eugen Pop*. Fiu de protopop din Maramurăș, terminând cu distincție toate școlile la noi în Oradea Mare și apoi în Pesta, se dedică carierei militare, păstrându-și în tot locul și timpul credința vie moștenită dela părinți și înmulțită sub oblăduirea evlaviosului vlădică Mihail

Pavel. Înălțat până la gradul de colonel, ocupă totodată slujba de judecător la tribunalele militare, iar mai pe urmă ajunge președinte al Curții marțiale din Budapesta și auditor militar al Curții din Viena.

Acest suflet creștin își păstrează pretutindenea vioiciunea, nevinovăția, modestia, credința puternică și dragostea nefățărîtă, trăită și simțită față de Dumnezeu și de aproapele.

După ce nu-și putu găsi între împrejurările schimbate după răsbolu liniștea sufletului în mijlocul tovarășilor săi de arme, dimisionează din armata română și se retrage în liniștea căminului familiar, unde alături de soție interpretează zi de zi texte din Evanghelie cu ajutorul scrierilor engleze și franceze, ocupându-se totodată și cu muzica bisericească. Cerceta regulat sf. biserică, medita în genunchi, adora, cânta cu o voce de bariton atât de dulce și puternică și se ruga cu adâncă devoțiune, cât servia drept exemplu tuturor creștinilor și era admirat chiar și de străini, fără a-i excepta pe evrei.

Acest laic, care trăia din dragoste și pentru iubirea lui Dumnezeu, mângâia pe cel necăjit, sta de vorbă cu cel din urmă cerșitor, pe care ajutându-l nu uita a-l și povățui cum să folosească puștinul ce-l căpăta, îndrepta cu sfaturi bune pe copil mic de școală ca și pe

Intregirea Capitlului blăjan. *Locul atât de mult regretatului p. cândva Cheșanu în capitlul din Blaj a fost chemat să l'implinească — cum am anunțat la timpul său — p. protopop din Reghin Ariton Popa. Cu părere de rău a trebuit să aflăm însă mai apoi că, din juste motive familiare, S. Sa nu a putut primi înalta cinste ce i s'a oferit. Fără întârziere, Ven. Capitlu mitropolitan, prezidat de I. P. S. Sa mitropolitul Vasile, a rânduit la această demnitate pe p. IOAN MOLDOVAN, profesor de religie la liceul de băieți. Biserica noastră întreagă are motiv să se bucure de această alegere; puterea de muncă, hărnicia și destoinicia p. Moldovanu, ca și râvna și calitățile sale bisericești fiind în deobște cunoscute. — Felicităm din toată inima pe noul canonic și felicităm Capitlul pentru noua forță reală, care vine să-i întărească rândurile.*

Știri mărunte

Personale. Cu moartea regretatului p. Cheșanu, a rămas gol și locul de vicar general al arhidiecezei. La acest înalt post de comandă a fost numit p. IACOB POPA, prepozitul capitlului din Blaj. Priceperea, energia și îndelungata practică administrativă a noului vicar sunt îndeobște cunoscute. Putem răzima pe ele cele mai bune nădejdi pentru slujba atât de grea și atât de importantă pe care este chemat s'o implinească în viața bisericii noastre. — Dumnezeu să-i dea sănătate mulți ani și să verse binecuvântări bogate peste strădaniile sale!

Convertiri de Anul Sfânt în Statele Unite. Chiriariile catolice din Statele Unite, adunându-și datele statistice referitoare la trecerile din anul trecut, au făcut o constatare neșpus de îmbucurătoare: numărul celor veniți din rătăcire la sânul Bisericii lui Hristos în acest an este de 60.322 suflete. De unde apare că în Anul Sfânt convertirile reprezintă un plus de 13.881 suflete față de anul precedent. Și așa se prezintă situația și în alte părți ale globului. — Rugăciunile dreptcredincioșilor nu s'au făcut în zadar cu mai multă căldură ca alte dăți.

„Quadragesimo Anno” și principatul Lichtenstein. Micul principat dintre Elveția și Vorarlbergul austriac vrea reforma

bătrânii gârboviți, disprețuitor de mărirea deșarte și distincții, nu socotia timp pierdut a-și catehiza (horibile dictum!) propria servitoare.

Într'o conversație dela Rusaliile curente, cu câteva zile înainte de moartea-i subită și totuși creștinească, — în vrednic fiind să aibă în acel moment al atacului de inimă preot măr-turisitor, ce trecea întâmplător pe drum — spunea cu atâta bucurie, că'n timpul compoziției liturghii simțea cum o putere nevăzută îi mișca mâna să pună nota cea mai potrivită sunetelor armonioase din sf. liturgie. Aceasta putere laicului fiu al bisericii unite o numea Spiritus Sanctus Creator, căruia zicea, că-i va compune un imn de mulțumită, dar se vede, că Cel de sus a voit ca acest imn să îl cânte în jurul tronului ceresc, iar nu aici pe pământ.

Iată cât de plastic, demn și înălțător se exprima acest credincios al bisericii noastre cu poziție socială dintre cele mai înalte, însoțit pretutindenea de-o modestie naturală, iubire desăvârșită și credință nestrămutată în viitorul bisericii unite, al cărei fiu se mândria a fi din convingere, iar nu numai de ochii lumii. Adeseori spunea, că cea mai mare bucurie o va simți atunci, când toți filii neamului românesc se vor uni cu biserică Romel, căci dela „Răm ne tragem”, erau vorbele de încheiere ale unor astfel de conversațiuni înălțătoare.

constituției sale. Drept temelie pentru noua sa orânduire de stat e în plan să se pună principiile cuprinse în enciclica »Quadragesimo Anno« a actualului pontific Roman. Capul puternicei mișcări pornite în acest semn este baronul Carol v. Vogelsang, nepotul celebrului sociolog cu acest nume. Tinerimea universitară catolică e cu trup cu suflet pentru idealul statului creștin, bazat pe corporațiile profesionale. Pentru răspândirea gândului lor scot, tot la două săptămâni, periodicul »Lichtensteinischer Heimatsdienst«, care s'a dovedit un organ abil și cu trecere.

Bucurle marlană la Bicazul Săla-Julul. Prilej pentru această bucurie a fost promovarea solemnă alor 48 membrii în Reuniunea Mariană locală, înfiripată acum trei ani de pâr. *Gheorghe Chiștu*, preotul local. Solemnitatea promovării a avut loc în 10 Iunie c., după sf. liturghie și după o înflăcărată cuvântare a pâr. protopop I. Olteanu, care a făcut promovarea. S'a sfințit totodată și steagul Reuniunii. Răspunsurile le-a dat corul condus de d. T. Crasnai. A asistat foarte multă lume și s'au înscris 38 membri noi, pe lângă candidații încă nepromovați. După masă s'a ținut o ședință festivă, căreia apoi i-a urmat vecernia și paraclisul. — Cu asta înălțătoarele serbări ale zilei s'au încheiat.

Publiciștii catolici franczi în congres. Corporația publiciștilor creștini, formată la Lille, își ia chemarea în serios. În jumătatea a doua a lunii acesteia s'a adunat în congres la Paris. Desbaterilor de breaslă le-a premers participarea la sf. liturghie în basilica Sf. Inimi de pe Montmartre și ascultarea cuvântului ocazional a celebrului orator P. Janvier, călugăr dominican, care-i și asistentul spiritual al corporației. După care s'au constințit cu toții Sf. Inimi. În ședințele ce-au urmat s'a desbătut apoi între altele și problema: Cum își va putea da mai bine presa concursul său întru susținerea școlii creștine?

Hohenzollern convertit. Anul acesta, în Sâmbăta Paștilor latine, a trecut la catolicism prințul *Frideric Leopold de Prusia*. Pregătirea religioasă în vederea acestui pas mare a făcut-o la Părinții călugări din St. Rupert în Bischofshofen de lângă Salzburgul Austriei. Pe calea aceasta se notează că i-a premers străbunicul său, contele Cristian Wilhelm de Brandenburg, — tot un Hohenzollern, — care a îmbrățișat crezul Romei în 30 Martie 1632.

Spre beatificarea reginei Hedviga a Poloniei. S'a stins de mult, — în veacul XV — în fama sfințeniei. Și a fost cinstită în toată vremea de poporul a cărui regină, pe dreptul venerată, fusese. Nu s'a trecut însă la ceva acțiune pozitivă pentru ridicarea ei la cinstea altarelor până la zilele acestea când, la inițiativa canonicului Von Roy și în urma unor semne ce poartă lămurit pecetea suprafirescului, s'a pornit mișcarea în stil mare, al cărui scop este cel indicat mai sus. S'au tipărit și icoane cu sarcofagul Hedvigei și s'au trimis tuturor parohiilor polone în numeroase exemplare. Din venitul acestora se intenționează să se acopere o bună parte a cheltuielilor în legătură cu beatificarea (tipărituri, spese efective a comisiilor investigatoare, etc.).

Locale. Dumineca viitoare, a șaptea după Rusalii, va predica în catedrală pâr. *Dr. Victor Macaveiu*, canonic mitropolitan.

— Săptămâna aceasta și-a avut și ea întru născuturile sale colegiale. Și anume, două: una a absolvenților deacum patruzeci de ani ai Școlii Normale de băieți — vechea și binemeritata »Preparandie« de odinioară, — și alta a promoției deacum cincizeci de ani dela liceul nostru. — Ușor de înțeles duioșia unor asemenea întâlniri de bărbii cărunte și plete ninse, evocând amintiri din vremi ce n'o să mai vie niciodată...

— Cum toate câte au început vor avea și sfârșit, s'a terminat și cu examenul de *bacalaureat*. Din cei 75 elevi și eleve, câți au fost admiși la verbal, au isbit: 7 dela lic. »Principele Nicolae« din Sighișoara; 1 dela lic. »Timoteiu Cipariu« din Dumbrăveni; 6 dela lic. »Titu Maiorescu« din Ajud; 19 dela lic. »Sf. Vasile« din Blaj și 14 eleve dela liceul de fete din Blaj. — Restul a rămas să-și încerce norocul altădată.

Catolicismul în Berlin. Biruind greutăți enorme, crezul roman nu numai s'a susținut, dar s'a consolidat formidabil în ultim pătrar de veac. Actualminte numără 42 parohii cu 89 biserici, 86 capele publice și 28 localuri aranjate vremelnice pentru capele în regulă, cu un personal ieratic de 173 preoți, parohi și capelani. Ierarhia berlineză s'a îngrijit și de satisfacerea nevoilor sufletești a catolicilor de altă limbă, așa că în chiar inima luteranismului crezul catolic înafară de limba lui Luther se mai vestește, în 8 biserici, și în limbile: franceză, olandeză, italiană, rusă, portugheză, polonă, cehă, spaniolă și ruteană. Mărturisiri în aceste limbi se ascultă, tot în acea metropolă, în 22 biserici.

Constituire. Reuniunea mariană »Bunavestire« a studenților în teologie s'a constituit precum urmează: *Președinte:* Aurel Aldea; *asistent I:* Dumitru Sălăgeanu; *asistent II:* Dumitru Poptâmaș; *secretar:* Teodor Trișă; *cassier:* Ștefan Balog; membrii în *comisia scrutătoare:* Traian Mârza, Simion Șarlea și Aurel Jidav. — Conducător al Reuniunii este pâr. *Dr. Leon Sârbu*, duhovnic seminarial.

Cursurile de vară din Vălenii de munte. Cursurile de vară a universității Populare »Nicolae Iorga« din Vălenii de Munte, se vor ține între 15 Iulie—15 August 1934. — În timpul cursurilor va funcționa ca și în anii trecuți o cantină și căminuri pentru băieți și fete. Costul este de Lei 1.100 de persoană, pe întregă luna. Inscriserile pentru cursuri se fac pe adresa următoare: *Universitatea Poporală »Nicolae Iorga«, Bulevardul Schitu-Măgureanu No. 1. București I.* — unde se găsește Secretariatul cursurilor.

Telefonul »Unirii«

B. Daia. Nu suntem specialiști în legea converșionii: Se pare că nici chiar guvernul nu-și revendică competență exagerată în înțelegerea ei. Ceeace vrea să zică: e cam încurcată. Nu putem da lămuriri nici din motivul, că nu cunoaștem precis cazul de care e vorba. — Credem însă că deocamdată este destul, dacă impliniți formele cuprinse în circularul arhidiecezan dat în această materie. Pentru orice alte lămuriri adresați-Vă fără amănare Ordinariatului.

B. Cluj. Părerea noastră? O găsiți în articolul de fond din numărul trecut. Ne bucurăm din toată inima de progresele pe care le face ideea »terțiară« în biserica noastră. Foarte bine, dacă puternica parohie a Clujului dă pildă și în această privință. »Confraternitatea terțiară« românească dela biserica Bob este un început promițător. — Că precinstiții frați dela »Renașterea« nu au înțelegere suficientă pentru astfel de mișcări religioase, ne surprinde. Ei nu văd în ele decât: »progrese rapide ale catolicismului între frații noștri (?), pe cari îi știm încă de rit oriental!« — Adorabilă argumentare! Și zadarnică teamă. Eterna luptă între fond și formă, care a măcinat judaismul din timpul Mântuitorului. Tot așa se mirau pe atunci »păstrătorii vechei discipline bisericesti« de faptele și vorbele lui Isus, cari totuși erau de perfect acord cu spiritul legii și al profeților. Așa cum și ideea »terțiară« este cu totul în spiritul bisericii. În special a acelei răsăritene, în care s'a zămislit călugăria. Să nu aibă deci confrății nici o teamă! Suntem »încă de rit oriental!« Și catolicismul nu trebuie să facă »progrese« între noi. Fiindcă suntem catolici sadea. — Mai bine s'ar ocupa nițel de »Oastea Domnului« care, ni-se pare, e ceva mai puțin »orientală«, nu numai în duh dar chiar și în rit, decât terțiarii noștri! — De altfel suntem și noi de acord cu filosofia dela urmă: să așteptăm. Vom vedea răspunsul zilei de mâine. În această așteptare, să facem pace!

B. Oroșfala. Apreciem și înțelegem deplin dorințele exprimate. Ele concordă aproape pe deantregul cu părerile noastre. — Pe cât știm, biroul Agrului încă discută problema în același sens. Conferința pentru popor a pâr. Agârbiceanu, din ultimul număr al »Buletinului«, face un început care, sperăm, va fi continuat până când această publicație va ajunge ceea ce dorim: Izvor de apă vie pentru organizațiile satelor. — De altfel nu faceți rău de loc, nici Dv. și nici alții, dacă vă spuneți gândurile și dorințele direct conducerii Agrului. Departe de a fi supărătoare, astfel de intervenții fac dovada interesului ce aveți pentru asociațiune și înlesnesc găsirea celor mai bune mijloace pentru prosperarea ei. Așa a făcut »din afară«, adică de pe frontul însuși de acțiune a organizațiilor sale.

P. Reghin. Nu avem nici o cunoștință de afirmativele declarațiuni și manifestări iredentiste pe cari le-ar fi făcut Ex. Sa episcopul Majlath în ultimele sale vizitații canonice și miruiri prin acele părți. Să fie Excelența Sa »adevărat propagandist al revizionismului maghiar? Și asta așa, palam et publice? Ni-se pare cu neputință. Și nici nu ni-s'a semnalat nimic din către ai noștri, din partea locului. Ceeace ar fi, iarăși, aproape cu neputință, dacă zvonurile ar fi adevărate. Controlați-le, deci, încă odată!

H. Satu-Mare. Confirmăm primirea sumei de 300 Lei. Abonamentul e achitat până la 30 VI 1934.

Oficiul parohial Sănmărtinul de câmpie. Am primit abonamentul pe jumătatea a doua a anului curent.

B. Tiocul de jos. Am primit abonamentul pe anul curent.

Oficiul parohial Vermeș. Am primit 300 Lei. Abonamentul e achitat până la 30 VI 1931. Până la 30 VI a. c. mai aveți de plătit 600 Lei.

R. Alba-Iulia. Am primit abonamentul pe 1933. Am primit abonamentul pe 1933: Ch. Aluniș, Dr. R. București; M. Cheț; P. Câmpia Turdei; Oficiul parohial, Icloda; S. Timișoara (pe 1/2 an).

P. Gheorgheni (Cluj). Am primit abonamentul pe 1933 și 1934.

Dr. Ch. Oradea. Confirmăm primirea abonamentului pe 1933 și 1934.

C. Orăștie. Am primit 500 Lei. Abonamentul este achitat până la 30. VI 1930.

C. Sighet. Am primit abonamentul pe o jumătate de an.

Ucenie harnic și isteț, cu patru clase secundare, să cunoască limba Română, Maghiară și Germană, caută Librăria Anca, Cluj.

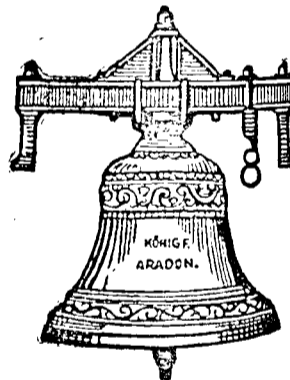
FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10-21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanția mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențe

Rechizite și scune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SCHIEB & KAUNTZ
Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, eferuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

Cetiți și răspândiți: »UNIREA«